

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

ПСИХОЛОГИЈА

DRŽAVNA MATURA
šk. god. 2023./2024.

PSI.60.SR.R.K1.24

60162

Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања грешака на листу за одговоре:

C *UK*

↑
Преписан тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

Начин исправљања грешака у испитној књижици:

(Матура) државна матура

UK

↑
Прецртан погрешан одговор у заградама

↑
Тачан одговор

↑
Параф (скраћени потпис)

ОБДЕ ПРИТИСНУТИ И ОТРГНУТИ!

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

DRŽAVNA MATURA

ПСИХОЛОГИЈА

1 2 3 4 5 7 8 9 0

Идентификациона налепница
ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ!

P
S
I

Лист за одговоре

D-S060

1.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
2.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
3.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
4.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
5.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
6.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
7.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
8.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
9.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
10.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
11.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
12.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
13.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
14.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

15.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
16.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
17.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
18.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
19.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
20.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
21.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
22.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
23.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
24.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
25.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
26.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐
27.	A	☐	B	☐	C	☐	D	☐

Шифра оцењивача: _____

PSI.60.SR.R.L1.02

60163

НЕ ФОТОКОПИРАТИ
ОБРАЗАЦ СЕ ЧИТА ОПТИЧКИ

НЕ ПИСАТИ ПРЕКО
ПОЉА ЗА ОДГОВОРЕ

Означавати овако: **X**

P
S
I

28.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
29.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
30.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
31.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
32.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
33.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
34.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
35.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
36.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
37.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
38.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
39.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	NO	☐				
40.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
41.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
42.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
43.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐
44.	Попуњава оцењивач	0	☐	1	☐	2	☐	3	☐	NO	☐

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Испит траје **90** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати са нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. Приликом исправљања грешака потребно је ставити параф (искључиво скраћени потпис, а не пуно име и презиме).

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Проверите да ли сте налепили идентификационе налепнице на све испитне материјале.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 22 странице, од тога 3 празне.

I Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате означити знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. Који од наведених примера се односи на физиолошки фактор због којег особа не чује поруку саговорника?
 - A. оштећење слуха
 - B. звук косилице из дворишта
 - C. губитак сигнала на мобителу
 - D. разговор с другом особом у исто време

(1 бод)

2. Којим од наведених истраживачких проблема се бави когнитивна психологија?
 - A. Да ли боље памтимо информације из штампаног или дигиталног текста?
 - B. Како телевизијске емисије утичу на обликовање политичких ставова?
 - C. Да ли дигиталне платформе доприносе бољој радној ефикасности запосленика?
 - D. Да ли је време проведено на друштвеним мрежама повезано с менталним здрављем?

(1 бод)

3. Који од циљева психологије може да се оствари једино методом експеримента?
 - A. опис понашања
 - B. промена понашања
 - C. објашњење понашања
 - D. предвиђање понашања

(1 бод)

4. Који од наведених примера описује негативну корелацију међу варијаблама?
 - A. Порастом учесталости читања расте емпатија.
 - B. Нема повезаности између доби и нивоа среће.
 - C. Смањењем учесталости социјалних контаката расте депресивност.
 - D. Смањењем импулсивности смањује се склоност ризичном понашању.

(1 бод)

5. Девојчица Ана гледа колаче који су изложени у витрини посластичарнице. Које правило перцептивне организације омогућава Ани да перципира групе истоветних колача као посебне целине?

A. правило сличности
B. правило симетрије
C. правило затварања
D. правило континуитета

(1 бод)

6. Пажљиво осмотрите слику.

Уз помоћ којег од наведених знакова за дубину процењујемо да је црни облак ближе нама?

A. прекривања
B. релативне висине
C. конвергенције ока
D. линеарне перспективе

(1 бод)

7. Коју од наведених активности прати контролни процес кодирања?

A. читање књиге за лектуру из Хрватског језика
B. препричавање вица који смо чули прошле недеље
C. присећање на догађаје са прошлогодишњег летовања
D. прегледавање старих породичних фотографија у фото албуму

(1 бод)

Психологија

8. Позната глумица у једном је интервјуу навела како се уопште не сећа догађаја везаних уз ружни прекид везе са тадашњим вереником. Која је врста заборављања описана у наведеном примеру?

- A. репресија
- B. проактивна интерференција
- C. ретроактивна интерференција
- D. поступно губљење трагова памћења

(1 бод)

9. У терапији одвикавања од зависности од алкохола покушава се постићи да се осећај угоде који се повезује са алкохолом замени осећајем неугоде па се у ту сврху у алкохол стављају таблете које изазивају јаку мучнину. Шта је у овом примеру мучнина изазвана алкохолом према теорији класичног условљавања?

- A. условљена реакција
- B. условљени подражај
- C. неусловљена реакција
- D. неусловљени подражај

(1 бод)

10. Роко има испад беса на игралишту јер није добио чоколадицу. Мајка му угађа и даје чоколадицу како би избегла неугодност пред другим родитељима. Којом методом учења је мајка научила попуштати Року?

- A. учењем увидом
- B. симболичким учењем
- C. учењем посматрањем
- D. инструменталним условљавањем

(1 бод)

11. Која од наведених емоција је по свом хедонистичком тону неугодна, а по побуђености активирајућа?

- A. туга
- B. досада
- C. носталгија
- D. узнемиреност

(1 бод)

12. Који од наведених мотива се убраја у биолошке?

- A. мотив за блискошћу
- B. мотив за одмором
- C. мотив за успехом
- D. мотив за дружењем

(1 бод)

13. Пажљиво прочитајте текст.

... градске девојке нису биле заинтересоване или нису смеле трчати, а оне из виших сталежа, особито племкиње, увек су биле под строжим надзором и имале су мање слободе од пучанки.

Извор: Катић, М., *Улога жена у културном животу Задра у 19. и у прва два десетљећа 20. века*

Која је врста запреке описане у тексту могла узроковати фрустрацију код жена високога сталежа?

- A. особине личности
- B. природно окружење
- C. социјално окружење
- D. личне мане

(1 бод)

14. Који од наведених примера се односи на задовољавање психосоцијалне потребе скијаша?

- A. Скијаш носи заштитну кацигу и наочаре док скија.
- B. Скијаш пије топли напатак након скијања по хладноћи.
- C. Скијаш пре скијања уплаћује додатно здравствено осигурање.
- D. Скијаш уписује школу скијања да још боље савлада вештину скијања.

(1 бод)

15. У којој од наведених ситуација се појачава активација симпатичког нервног система?

- A. Луна трчи након што је видела опасну змију у трави.
- B. Рино се дуго опоравља након исцрпљујућег тренинга.
- C. Деа се полако смирује након што је погледала филм страве.
- D. Ђани је уморан након свог првог концерта пред публиком.

(1 бод)

Психологија

16. Којој врсти когнитивних способности припадају научене стратегије које младићу омогућају да све брже слаже Рубикову коцку, играчку приказану на слици, коју треба сложити тако да свака страница коцке буде једнобојна?

- A. радном памћењу
- B. флуидној интелигенцији
- C. иконичком памћењу
- D. кристализованој интелигенцији

(1 бод)

17. Пажљиво прочитајте пример.

Који низ бројева треба да се упише на место упитника?

Ц А А П = 1 3 3 5

А П А Ц = ?

Који фактор интелигенције према моделу Л. Терстона може да се испитује задатком из примера?

- A. вербални фактор
- B. спацијални фактор
- C. нумерички фактор
- D. фактор расуђивања

(1 бод)

18. На темељу којег приступа личности се развила позитивна психологија?

- A. особинског
- B. хуманистичког
- C. бихевиористичког
- D. психоаналитичког

(1 бод)

19. Који од наведених коефицијената интелигенције припада категорији лаких интелектуалних тешкоћа?

- A. 45
- B. 61
- C. 74
- D. 83

(1 бод)

20. Која од наведених тврдњи се односи на раздобље конкретних операција према Пиажеовој теорији когнитивног развоја?

- A. Дете размишља егоцентрично.
- B. Дете почиње да игра симболичке игре.
- C. Дете узрочно-последично закључује о апстрактним појавама.
- D. Дете разуме да се мењањем облика материје не мења и њена количина.

(1 бод)

21. Која ће од наведених когнитивних способности бити добро очувана код већине физички и ментално здравих осамдесетогодишњака?

- A. концентрација
- B. брзо запажање детаља
- C. капацитет радног памћења
- D. памћење смислених садржаја

(1 бод)

- 22.** На једном градилишту ради група од три, а на другом група од шест радника једне фирме. Обе групе граде породичну кућу према истом нацрту и у истим условима. Након пет дана група од шест радника је незнатно више изградила кућу од групе од три радника. Којим се социјалним утицајем може објаснити мала разлика у ефикасности ове две групе?

A. ефектом посматрача
B. групном поларизацијом
C. информативним утицајем
D. социјалним забушавањем

(1 бод)

- 23.** Ученици су за задаћу из Психологије морали да истраже и објасне како настаје сукоб међу групама. Који од наведених психолога је провео експеримент у природним условима чије спознаје ученицима могу да помогну у писању задаће?

A. С. Еш
B. Л. Фестингер
C. М. Шериф
D. П. Зимбардо

(1 бод)

- 24.** Директорка научног института одабрала је јапанске колеге за сарадњу на пројекту иако су се италијански научници исказали као врхунски стручњаци. Већу института је образложила да се Јапанце уопштено сматра поузданијима и марљивијима. Којим се појмом у социјалној психологији може објаснити њен избор?

A. стереотипом
B. предрасудом
C. нормативним утицајем
D. информативним утицајем

(1 бод)

- 25.** У којој ће се од наведених ситуација повећати спремност посматрача на пружање помоћи особи којој је на улици украден новчаник?

A. На улици се налази велик број људи.
B. Догађај се одвија у великом граду.
C. Посматрач уочава да други помажу.
D. Посматрач нема великих сличности са жртвом.

(1 бод)

26. Које од наведених понашања може да се објасни деиндивидуацијом?

- A.** Бранко обожава дизајнерске патике и увек носи оне које су у моди те сезоне.
- B.** Игор је занемарио све друге обавезе и био је потпуно обузет пројектом који је радио са пријатељима.
- C.** Мирко је у препуној концертној дворани у потпуном трансу певао, вриштао и плесао заједно са осталом публиком.
- D.** Лука се на прегледу за возачки испит медицинској сестри и лекару обраћао са „ти” иако су они њега ословљавали са „ви”.

(1 бод)

27. У које је подручје истраживања С. Милграм „замаскирао” свој експеримент о послушности ауторитету како би испитаницима ускратио информацију о сврси истраживања јер је она могла да утиче на њихово понашање?

- A.** у подручје учења
- B.** у подручје личности
- C.** у подручје перцепције
- D.** у подручје интелигенције

(1 бод)

II Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју или једноставном реченицом). Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици. Тачан одговор доноси један бод.

28. Наведите пример могуће хипотезе неког истраживачког проблема из подручја организацијске психологије.

(1 бод)

29. Пажљиво прочитајте текст.

Па то је финале које ће остати запамћено као финале са најбољом атмосфером у историји Вимблдона. Атмосфера на том мечу била је фудбалска, сушта супротност вимблдонском стандарду. Мислио сам да сам на некој утакмици Премијер лиге, искрено.

Извор: www.tportal.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

На коју врсту декларативног памћења се односи сећање описано у тексту?

(1 бод)

30. Пажљиво прочитајте текст.

Пре много миленијума, мушкарци и жене много примитивнији од Бруна и његове петорице ловаца, научили су од четвероножаца како се хвата дивљач. Видели су, на пример, чопор вукова који је заједничким напором оборио и убио много већу и снажнију животињу од њих самих.

Извор: Ајел Ј., *Племе пећинског медведа*

Како се назива врста учења описана у наведеном примеру?

(1 бод)

- 31.** У роману Ф. С. Фицџералда *Велики Гетсби* главни јунак Џеј Гетсби због одласка у рат губи своју љубав Дејзи која се удаје за другог мушкарца. Иако су прошле године, Гетсби не одустаје од своје идеје о наставку њихове везе и на сваки начин покушава поново да освоји удату Дејзи.
Којим се одбрамбеним механизмом, уз негирање стварности, користи Гетсби у наведеној ситуацији?

(1 бод)

- 32.** Према грчком миту врховни бог Зевс одабрао је младог Париса да пресуди која је од три богиње најлепша. Свака му је богиња обећала примамљиву награду ако баш њу одабере. У каквом се сукобу мотива нашао Парис приликом доношења одлуке?

(1 бод)

- 33.** Нина обожава да прави фризури себи и другима и сви је хвале. Међутим, све више потискује свој таленат и интерес јер родитељи очекују да студира медицину. Боји се да би их разочарала када би одустала од студија па је на крају саму себе уверила да је медицина оно шта њу занима.
Како К. Роџерс назива потребу због које је Нина потиснула своје интересе и удаљила се од пута ка самоактуализацији?

(1 бод)

- 34.** Именујте фактор који одређује потенцијал за развој интелигенције.

(1 бод)

35. Пажљиво прочитајте текст.

Реч је о једној од модерних болести која је све учесталија и коју често називамо болест два лица – једном када је особа тужна, осећа празнину, летаргију, умор, а потом претерано расположена, еуфорична, мисли да може да покрене свет...

Извор: www.slobodnadalmacija.hr

Напомена: Подаци о извору полазног садржаја биће објављени у решењима испита.

Именујте специфични психички поремећај описан у тексту.

(1 бод)

36. О којем је феномену социјалне перцепције реч када младићеви пријатељи закључе да је његова девојка хладна, умишљена и површна јер је при првом сусрету била ћутљива?

(1 бод)

37. На коју се врсту атрибуције односи објашњење тенисера да је изгубио меч због погрешних судијских одлука, а не због своје лоше игре?

(1 бод)

38. Која је врста комуникације описана у реченици: *Глас јој је дрхтао и није могла да сакрије сузе?*

(1 бод)

39. Због жеље да га прихвате у друштву, нови радник након посла одлази да пије са колегама иако му алкохол изазива главобољу. Која је врста социјалног утицаја описана у наведеном примеру?

(1 бод)

III Задаци продуженог одговора

У следећим задацима одговорите с неколико реченица, јасно и сажето, усмеравајући се на оно што је битно за задатак и користећи се полазним садржајем.

Одговор упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.

Тачан одговор доноси један, два или три бода.

40. Пажљиво прочитајте текст.

У једном истраживању проверавала се хипотеза да фрустрација смањује концентрацију па је код испитаника намерно изазвана блага фрустрација. Како се не би утицало на резултате, учесници су о правој сврси били информисани непосредно након истраживања. Неки су учесници због дугог трајања истраживања одустали од учествовања. Истраживачи су објавили групне резултате истраживања који су потврдили хипотезу.

Наведите и објасните на примеру психолошког истраживања описаног у тексту три етичка принципа која су истраживачи поштовали.

(3 бода)

Психологија

41. Пажљиво прочитајте текст.

Сенка је тог јутра била на разговору за посао и после је код куће чекала повратни позив. Учинило јој се да чује звук телефона, али кад му се приближила схватила је да не звони. Бринула се да ли ће добити посао па јој се чинило да време споро пролази. Како би се разонодила, почела је да претражује интернетске садржаје и учила је како се по свим порталима спомињу подстицаји за запошљавање младих. Пажњу јој је привукао наслов чланка у којем се предлаже да се незапосленим младима омогући бесплатни јавни превоз и помислила је како је добро да се неко тога коначно сетио јер она то већ дуго истиче у разговорима са својим пријатељима.

Именујте три различита психолошка фактора која су утицала на Сенкину перцепцију и сваки поткрепите различитим примером из текста.

[illegible]

(3 бода)

Психологија

- 43.** Иван је адолесцент који често упада у невоље из којих га родитељи увек покушавају извући. Не поштује рокове и одгађа захтевне обавезе, а родитељи му оправдавају изостанке из школе. Чим види да у школи неко има новији тип телефона, одмах жели да га има, а родитељи му због његовог упорног наваљивања, као и увек, попусте.

Објасните Иваново понашање из перспективе психоаналитичког, особинског те бихевиористичког приступа личности користећи кључне појмове сваког од тих приступа.

[illegible]

(3 бода)

44. Објасните на примеру однос између предрасуде и дискриминације. Опишите два начина како се може деловати на сузбијање дискриминације у некој средини.

[illegible]

(3 бода)

Празна страница

Празна страница

Празна страница